

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA BISERICĂȘCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ———— 20 coroane.
Pe jumătate de an ———— 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 266.

Alegerea de Mitropolit.

Ședința premergătoare.

Domnii deputați congresuali, atât cei ordinari cât și cei aleși ad hoc în arhidieceza transilvană, numai pentru alegerea de arhiepiscop și mitropolit, s'au întrunit Joi în 26 Februar n. la orele 3 d. a. în catedrala Sibiului pentru a ținea adunarea premergătoare, în înțelesul § 157 din Statutul organic.

Se trimite o deputațiune de trei membri, ca să invite pe P. C. Sa arhim. Filaret Musta la deschiderea și conducerea adunării premergătoare, în calitate de comisar numit din partea consistorului mitropolitan.

Delegațiunea e compusă din următorii d. deputați congresuali: P. C. Sa arhim. Roman R. Ciorogariu, Dr. G. Băulescu și Dr. Gavril Cosma.

Nu peste mult se înfățișează P. C. Sa părintele arhim. Filaret Musta, însoțit de domnii membri ai deputațiunii, și ocupând loc la masa din sf. altar, dispune să fie citit actul consistorului mitropolitan despre decedarea fostului mitropolit și despre convocarea congresului electoral.

P. C. Sa comisarul mitropolitan, după ce deputații congresuali au luat la cunoștință cele comunicate din partea consistorului mitropolitan, provoacă pe d. deputați să-și pregătească fiecare dintre ei ședula pe care e înscris numele aceluia, pe care-l dorește să fie ales mitropolit, ca să o aibă la îndemână când se va face votarea.

Di comisar dispune apoi să se citească scrisoare primită dela *Prea Sfinția Sa domnul Episcop Ioan I. Papp*, pe care am publicat-o în numărul trecut al ziarului nostru.

Comunică apoi domnilor deputați, că la orele 5 seara se va ținea în catedrală privegherea după tipicul Rusaliilor, și invită la acest serviciu divin pe toți membrii congresului. Comunică mai departe, că în ziua următoare la orele 8 dimineața se celebrează în catedrală sfânta liturghie cu chemarea Duhului sfânt, apoi se face deschiderea congresului electoral.

Fiindcă statutul organic dispune, că la vorbirea de deschidere are să răspundă un membru congresual, provoacă pe domnii deputați să designeze din sinul lor pe acest orator.

Congresul încredințează cu misiunea aceasta pe deputatul Vasile Goldiș.

Terminate fiind agendele adunării premergătoare, P. C. Sa, comisarul mitropolitan, o declară de încheiată la orele 3 și jumătate.

Privegherea.

La orele 5 seara s'a început privegherea în catedrală, după tipicul dela Rusalii. A celebrat părintele protopresbiter Andrei Ghidiu.

La acest frumos serviciu divin a participat P. S. Sa părintele episcop Ioan, și Preacuvioșia Sa, Părintele Arhimandrit Filaret Musta, comisar mitropolitan de alegere, toți dignitarii înalți bisericești și aproape toți deputații congresuali, precum și alt public care se interesează de alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit.

Ședința de deschidere.

S'a ținut în 27 Februar n. S'a celebrat întâi sfânta liturghie cu chemarea Duhului sfânt în catedrală.

A fost de față comisarul mitropolitan Filaret Musta, demnitarul mitropolitului domnii deputați congresuali și un numeros public cu mulți preoți din afară.

Domnii deputați congresuali s'au întrunit apoi în sala județului.

În sală e o atmosferă sărbătorească, conform actului însemnat, care se aproprie. Galeria e îndesată de public, dame și domni. La orele 10 P. C. S. arhimandritul Musta își face intrarea în sală. E aclamat cu căldură. Ocupă loc la masa prezidială, având la dreapta sa pe Precuvioșii Lor, arhimandriții Dr. Ilarion Pușcariu și Roman R. Ciorogariu, iar la stânga pe P. C. Sa arhimandritul Dr. Eusebiu R. Roșca.

Se face tăcere adâncă în sală, când P. C. Sa arhimandritul Filaret Musta, rostește cu glas respicat frumoasa vorbire, cu care deschide congresul național-bisericesc electoral.

Vorbirea a fost urmărită cu viu interes și după terminare acoperită cu aclamări vii și cu aplauze.

În numele congresului electoral răspunde la discursul de deschidere deputatul Vasile Goldiș prin o clasică vorbire, care a fost primită cu aprobări și la urmă cu aclamări și aplauze. Ambele vorbiri le vom publica în Nrul proxim al ziarului nostru.

Înaltul presidiu încredințează cu compunerea procesului verbal al ședinței acesteia pe deputatul Dr. A. Crăciunescu.

Se cetește acum lista deputaților aleși ad hoc în arhidieceză, numai pentru ale-

gerea de arhiepiscop și mitropolit. Răspund la apelul nominal 23 de deputați.

Prezidentul enunță, că notarii rămân și pentru congresul electoral cei aleși pentru congresul ordinar, și tot așa și comisiunea verificătoare. I se predau deci acesteia toate credenționalele și actele electorale, prezentate cu raport special din partea consistorului mitropolitan iar ședința se suspendă până când comisia verificătoare își va termina lucrările.

Terminând comisiunea verificătoare censurarea actelor electorale, înaltul Presidiu redeschide ședința la orele 11 și 3/4.

La propunerea comisiunei verificătoare făcută prin raportorul ei Dr. Ioan Papp, se declară verificați 28 de deputați ad hoc din arhidieceză, în contra alegerii cărora nu s'a dat protest și nici din oficiu mandatele lor nu au fost dificultate.

Două alegeri mirenești au fost protestate. Alegerile deputaților mireni din cercul Sighișoarei și al Branului.

Comisiunea verificătoare constată că alegerea din cercul Sighișoarei, atacată și prin protest e defectuoasă, fiindcă comisarul consistorial încredințat cu conducerea scrutiniului nu s'a prezentat, ca să-și îndeplinească mandatul, ci cu dela sine putere si-a trimis un substitut. Apoi numărul voturilor din protocolul de scrutiniu nu consună cu voturile din protocoalele ce sunt aici. Propune nimicirea alegerii.

Deputatul ales în cercul respectiv I. U. Soricu, arată că protestul e pus la cale contra dânsului din ură personală și e nemotivat, ba conține lucruri neexacte.

Deputatul R. Ciorogariu cere deslușiri cu privire la rezultatul voturilor date.

Raportorul Dr. Papp arată, că nu consună voturile induse în protocolul de scrutiniu cu voturile din protocoalele comunelor ce se afă la acte. Și deci susține propunerea făcută.

Punându-se la vot alegerea de deputat mirean în cercul Sighișoarei se declară de invalidă.

Cea din cercul Branului, comisia propune a se nimici, pe motiv, că nu toate protocoalele s'au făcut în biserică cum prescrie Regulamentul.

Se primește propunerea comisiei.

Terminate fiind verificările, se cetește de nou lista deputaților și se constată, că sunt prezenți 76 deputați și anume: 42 din arhidieceză, și 34 din cele 2 eparhii Arad și Caransebeș.

Pentru a fi paritatea voturilor prescrisă în Statutul organic între deputații din arhi-

dieceză și din celelalte 2 dieceze — pentru stabilirea acestei parități — se pureede la sortarea alor 8 deputați din arhidieceză.

Sunt scoși din urnă și declarați din partea Prezidiului fără vot deputații: Dr. Ștefan Hărăguș, Dr. Il. Holom, Alexandru Popa, Dr. Pavel Roșca, Nicolae Macrea, Dr. A. Crăciunescu, Dr. G. Baiulescu și Ioan Dima.

Înaltul presidiu declară, că sunt îndeplinite toate dispozițiunile cuprinse în statutul organic cu privire la pregătirile ce sunt de făcut pentru alegerea de mitropolit și invită congresul să aleagă o comisiune scrutinătoare, o comisiune bugetară și o comisiune pentru redactarea adresei către Majestatea Sa.

Comisiunea scrutinătoare se compune astfel: N. Borza, D. P. Cornean și Dr. A. Lazar.

Cu compunerea adresei se încredințează comisiunea organizatoare, și cu agendele comisiunei bugetare, comisiunea episcopicească a congresului ordinar.

Înaltul presidiu enunță că majoritatea absolută e de 35 voturi. Se începe votarea. Fiecare deputat își depune în urnă ședula de votare. Au votat 68 deputați.

Se dau 68 voturi. Înaltul Prezidiu declară, că majoritatea absolută e 35 și celce va întruni 35 voturi va fi declarat ales mitropolit.

Constată apoi, că numărul ședulelor e egal cu voturile date și în fața comisiei scrutinătoare începe a desface ședulele.

E liniște! Comisarul cetește de pe prima ședulă numele lui Dr. N. Bălan (aplaude și strigăte de Să trăiască), ședula a doua Dr. N. Bălan, a treia Dr. N. Bălan etc. până la 35, când congresul erupe în puternice aclamări și strigăte de Să trăiască, cari țin mai multe minute.

Muzica militară aflătoare în curtea palatului județan întonează „Trăiască Regele“ ascultată de deputați și numerosul public ridicat în picioare.

Se termină cetirea voturilor și să constată, că Dr. Nicolae Bălan a întrunit aproape unanimitatea voturilor 60 — iar 8 bile au fost albe.

Înaltul presidiu declară de legal ales arhiepiscop și mitropolit pe prof. Dr. Nicolae Bălan. Enunțarea e primită cu aclamări și aplauze furtunoase, cari durează mai multe minute.

Se esmite o comisiune constătătoare din deputați: Vasile Goldiș, Roman R. Ciorogariu, Dr. P. Corneanu și Ioan Teculescu ca să invite pe alesul (absent din Congres) în fața Congresului, pentru a i se comunica rezultatul alegerii.

La intrarea în sală părintele Bălan e primit cu aclamări și aplauze furtunoase, cari durează mai multe minute, iar muzica întonează „Deșteaptăte Române“. P. C. Sa, arhimandritul *Musta*, prezidentul Congresului electoral, îi cominucă, cumcă Congresul l-a ales de Arhiepiscop și Mitropolit, și felicitându-l îi dorește din inimă, ca intențiunile bune ce le are față de biserică să le poată realiza și activitatea sa să fie rodnică și binecuvântată de Dumnezeu.

Adânc mișcat de măreția momentului nou alesul mitropolit răspunde prin următorul discurs:

„Cu adânc respect mulțămesc pentru încrederea cu care m-ați distins și cu smerenie mă plec în fața înaltei chemări ce mi-ați făcut prin hotărârea Domniilor Voastre de astăzi.

Imi dau seama că nu merite și vrednicul, cari se pot câștiga într'o viață mai îndelungată decât a mea de până acum, ci nădejtile ce le-ați pus în neînsemnata mea persoană și așteptările legate de activitatea mea de aci încolo au determinat votul ce ați binevoit să mi-l dați. De aceea dați-mi voie ca acestui vot să-i răspund, în clipa aceasta când stau în fața unei covârșitoare răspunderi morale, prin alt vot, scos din adâncul inimei mele: acela, de a-mi jertfi toate puterile și toată munca, cu tot devotamentul ce-l voi putea cuprinde în sufletul meu, pentru înălțarea bisericii mele, pentru binele și fericirea neamului meu!

Stând pe terenul realităților, ce ni le înfațișează prezentul cu marile lui probleme, cu multele lui trebuințe și cu extraordinarele lui posibilități de dezvoltare viitoare, mă voi strădui să cobor din înălțimea idealului credinței noastre raze cari să lumineze cărările, să încălzească inimile și să trezească la nouă viață energiile morale ale dreptcredinciosului nostru popor.

În această lucrare, — după ce voi fi primit prea înalta înălțare a Majestații Sale Regelui nostru și dumnezeescul dar al arhieriei, — voi face apel necentenit la sprijinul împreună slujitorilor mei la altarul Domnului, la încercatele experiențe ale celor ce au încărunit în cinstea preoției și la avântul tineresc al celor ce-i urmează. Și cu am convingerea că preoția noastră va ști preface eroica răbdare fără seamăn cu care șitul lung de generații cari au precedat-o a biruit amarul și năpăstuirile vremilor, în forțe creatoare de cultură — această indispensabilă armă pentru ca națiunea noastră să-și asigure în mod definitiv modificarea prezentului pentru întregul ei viitor.

Păzind cu sfințenie luminoasa tradiție a înaintașilor noștri, de a păstra cea mai strânsă legătura cu obștea cea mare a credincioșilor și apelând îndeosebit la atât de prețioasa colaborare a cărturarilor ei, noi preoții poporului ne vom sili să turnăm duh proaspăt, duh de înnoire în largile cadre de organizare date bisericii noastre de nemuritorul arhieru Șaguna, care pururea-mi va fi strălucită pildă de urmat. În chipul acesta găsim-ne alături, cler și popor, într'o intimă comunitate sufletească acum totdeauna am fost, din propriu și din cel mai curat îndemn al conștiinței noastre vom îmbrățișa scopurile scumpei noastre patrii, câștigată cu atâtea jertfe, și cu liberă biseră că vie, conștiință, de misiunea sa sfântă, ne vom identifica cu interesele superioare ale ei.

Împreună cu frații noștri de o lege și de o limbă de prelutindeni, sub acoperământul unuia și aceluiaș așezământ bisericesc vom clădi progresul nostru pe temelii sigure ale credinței și aceluiaș așezământ bisericesc vom clădi progresul nostru pe temelii sigure ale credinței și moralei, înălțând prestigiul statului nostru și gloria numelui de român în această parte a lumii.

Tu Doamne Dumnezeu, care singur cunoști gândurile oamenilor, sfințește aceste hotărâri ale robului tău, întărește-mă în credință și sporește-mi dragostea de misiunea ce mi s'a încredințat și fă ca „să nu mai viez mie, ci Tie Stăpânului și binefăcătorului meu“.

Mărit congres! După cum a spus și dl. comisar — căruia deasemenea îi mulțumesc pentru osteneala ce și-a luat de a conduce cu atâta înțelepciune actul electoral — congresul și-a putut arata voința sa în cea mai desăvârșită libertate, ca nicicând altădată. Cuvine-se deci să ne îndreptăm gândul către toți aceia cari ni-a dat această comoară a libertății și în primul rând către gloriosul nostru Saveran, Maj. Sa Regele Ferdinand I, care împreună cu înalta noastră Doamnă Maria una făcându-se cu idealul secular

al întregului nostru popor, n'a cruțat nici o jertfă pentru a-l duce la izbândă.

Să zicem cu toții, noi cel cari le purtăm în inimi adâncă recunoștință și tot devotamentul: Să trăiască M. Sa Regele tuturor românilor Ferdinand I.

Să trăiască Maj. Sa Regina noastră Maria. Să trăiască întreaga augusta dinastie română. Să înflorească biserică noastră ortodoxă română autocefală.

*În veci să trăiască scumpa noastră patrie, România întregită.**

Discursul alesului mitropolit e des aprobat și aplaudat.

Alegerea Părintelui profesor Dr. Nicolae Bălan de arhiepiscop și mitropolit a întrunit, pe lângă unanimul consentimental reprezentanților provinciei noastre mitropolitane, bucurie generală în întreaga nouă Tara-Românească.

Dintre telegramele sosite în primele două zile dăm aci pe cele mai marcante, sosite din deosebite provincie românești.

Din vechiul Regat :

Adunarea deputaților, luând cunoștință de alegerea unanimă a P. S. V. ca mitropolit al Românilor ort. din Ardeal, își arată marea bucurie, că i-a fost dat unuia dintre membrii ei să fie cel dintâi mitropolit ortodox ales sub steag românesc, și urează tineretelor pline de făgăduințe ale P. S. V. să adoagă la istoria, plină de suferințe a acestei biserici, o liniștită pagină de glorioasă cultură religioasă și națională.

Președinte Iorga.

*

Felicităm din inimă biserică Transilvaniei pentru alegerea ce a făcut P. S. Voastre și Vă dorim din inimă arhipăstorie fericită și rodnică, spre binele și fericirea neamului.

NICODIM, Episcopul Hașilor, Platon, vicarul rf. mitropolii de București.

*

Rog primiți urările mele respectuoase pentru izbânda în înalta și binemeritata demnitate, la care V'a ridicat încrederea tuturor.

Vintilă Brătianu.

*

Sunt voios, că pot oferi I. P. S. V. felicitările mele cu calde urări pentru lungă, spornică și luminoasă păstorie.

A. Marghiloman.

*

Tot din vechiul Regat i-au sosit alesului telegrame, între altele dela dd: V. Cogălniceanu, S. Mehedinți, arhimandritul Iuliu Scriban ș. a.

Din Ardeal :

dd. I. Maniu, Dr. Sextil Pușcariu, rectorul universității din Cluj și nesfârșita ceată a altor fruntași și mai ales a preoției ardeleni.

Din Bucovina :

Facultatea de teologie din Cernăuți, mândră de a vedea pe un fost elev al ei ajuns la demnitatea cea mai înaltă bisericicească. Vă roagă să primiți cele mai călduroase felicitări.

Dr. Ștefan Șaghin, decanul facult. teol.

*

În numele Bucovinei, pe care o cunoașteți și în care V'ați făcut educația teologică, vin să Vă aduc urările cele mai cordiale cu ocazia ridicării I. P. S. V. în

scaunul lui Șaguna. Dumnezeu să Vă dea putere, ca să purtați cu succes toiagul arhipăstoresc întru înflorirea Bisericii și propășirea turmei credincioase.

Ministru delegat Nistor.

Din Arad i-s-au trimis telegrame de felicitare din partea corpului profesoral și a tinerimei dela institutul teologic și școala normala ort. română.

Date biografice.

Dr. Nicolae Bălan, s'a născut în 27 April 1882, în comuna Blășfalăul-superior, comitatul Bistrița-Năsăud. Școala primară și studiile liceale le-a făcut în Năsăud, unde a luat și bacalaureatul în 1900. În anii 1900—1904 a studiat teologia la facultatea ortodoxă din Cernăuți. În anul școlar 1904/1905 pentru a-și completa studiile, a urmat cursuri la universitatea din Breslau în Germania, fiind înscris la litere. În vara anului 1905 a fost promovată la gradul de Doctor în științele teologice la facultatea teologică din Cernăuți, și tot atunci a fost aplicat ca profesor în secțiunea teologică a seminarului „Andreian”, post, pe care l-a ocupat până la 1909 ca profesor provizor, iar dela 1909 încoace ca profesor definitiv, predând studiile: Teologia dogmatică, Teologia moraliă, Teologia fundamentală (Apologetica) și Catihetica.

A scris:

Figura și chipul Mântuitorului, studiu publicat în „Telegraful Român”, Nrii 96—102 din 1903.

Problema religioasă în timpul de azi, studiu apologetic, publicat în Anuarul institutului pe anul școlar 1905/6 și reprodus și în broșură. Sibiu 1906.

Religiunea primordială și originea religiunii, studiu apologetic, publicat în „Revista Teologică” Nrii 2—6 din 1907.

Sf. Ioan Gură-de aur, studiu din literatura predicii, publicat în „Revista Teologică” Nr. 11 din 1907 și 1—6 din 1908.

Chestiunea bisericască din România și autonomia bisericii noastre. Sibiu 1910.

Dela 1907 este redactor la „Revista Teologică”, în care a publicat mai multe studii și articole de diferit cuprins; asemenea și în „Telegraful Român”. Din 1911 a început să redacteze pentru treburile pastorale ale preoșimii: „Biblioteca bunului păstor”.

Dorim noului mitropolit să păstorească turma, ce i-s'a încredințat, mulți ani spre mărirea lui D-zeu și fericirea neamului.

Toți deputații, apoi ceilalți onorațiori și o deputațiune a damelor din Sibiu s'au grăbit să feliciteze pe noul ales.

În sală era o însufletire de nedescris. Încă nu ni s'a dat să vedem o astfel de însufletire și sinceră bucurie la nici un fel de alegere.

Muzica întonează mai multe cântări iar alesul la ieșire este primit de numerosul public ce se adunase în curtea județului cu aclamări de „Să trăiască”!

Ședința se declară de închisă la orele 1 p. m. dupăce Congresul prin rostul deputatului Ioan Teculescu aduce calde mulțumiri P. C. Sale arhimandritului *Filaret Musta*, pentru înțeleapta conducere a Congresului electoral.

Congresul național bisericesc.

(Urmare)

Ședința a doua

s'a ținut Luni în 23 Februar n. la orele p. m. Prezident P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp* Notar: *Dr. C. Corneanu*.

Se cetește procesul verbal al ședinței prime. Se autentică.

Se pune la ordinea zilei verificarea deputaților congresuali.

Deputații din arhidieceză, constituiți sub prezidiul P. C. Sale arhimandritului *Dr. Ilarion Pușcariu*, propun prin raportorul *Dr. Valer Moldovan* să fie declarați de verificați toți 30 deputații din dieceza Aradului.

Deputații din dieceza Aradului, constituiți sub prezidenția P. C. Sale arhim. *Roman R. Ciorogariu*, propun prin raportorul *Dr. Costina* să fie verificați 26 deputați din dieceza Caransebeșului, iar celelalte acte să fie predate comisiunii verificătoare.

În fine deputații congresului din dieceza Caransebeșului, constituiți sub prezidiul P. C. Sale arhim. *Filaret Musta* prin raportorul *Dr. Petru Corneanu* declară de verificați 29 deputați din arhidieceză, iar actul electoral din cercul Sighișoarei, fiind atacat prin protest, se predă comisiunii verificătoare.

Înaltul prezidiu constată, că sunt verificați 85 de deputați (din 90), deci congresul se poate constitui. Pune la ordinea zilei alegerea biroului și a comisiunilor prescise de Regulament, precum și a unei comisii speciale, care va avea să se ocupe cu chestiunea referitoare la unificarea bisericii noastre cu cea din vechiul regat.

La propunerea deputatului *Dr. A. Lazar* biroul și comisiile se aleg în următorul mod:

Biroul: *Dr. A. Crăciunescu*, *Tr. Vățian*, și *Dr. C. Corneanu* din cler; *Dr. Pavel Roșca*, *Dr. S. Dragomir*, *Dr. E. Costina*, *Dr. A. Ciavici*, *Dr. A. Morar*, *P. Fotoc*, mireni.

Comisia verificătoare: *A. Ghidiu* din cler; *Dr. I. Pop*, *Dr. G. Cosma*, mireni.

Comisia organizatoare: *Dr. Il. Pușcariu*, *Filaret Musta*, *R. Ciorogar*, din cler; *Dr. V. Moldovan*, *Dr. N. Comșa*, *V. Goldiș*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. G. Dobrin*, *Dr. V. Mercea*, mireni.

Comisia bisericască: *Dr. I. Badescu*, *N. Ivan*, *G. Sârbu* din cler; *Dr. I. Pop*, *Dr. I. Marghita*, *Dr. T. Burdan*, *Dr. G. Cosma*, *Dr. Petru Corneanu*, *Pavel Goanța*, mireni.

Comisia școlară: *Dr. N. Bălan*, *Dr. Ciuhandu*, *Dr. C. Corneanu*, din cler; *Dr. I. Blaga*, *O. Goga*, *I. Moldovan*, *S. Zaslo*, *I. Vuia*, *Petru Fotoc*, mireni.

Comisia financiară: *Dr. V. Saftu*, *F. Manoilă*, *S. Olariu* din cler; *Dr. O. Vasu*, *Dr. D. Roman*, *Dr. E. Costina*, *Dr. A. Ciavici*, *Dr. G. Dobrin*, *Dr. P. Corneanu*, mireni.

Comisia petiționară: *A. Ludu*, *M. Lucuța*, *I. Pepa*, din cler; *N. Macrea*, *I. Prescure*, *Dr. R. Velicciu*, *Dr. G. Róxin*, *Dr. A. Morariu*, *P. Goanța*, mireni.

Comisia fund. Gozdu: *N. Borzea*, *Iuliu Bodea*, *A. Ghidiu*, din cler; *Dr. I. Marghita*, *Dr. I. Pop*, *A. Mocioni*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. V. Mercea*, *Dr. G. Gârda*, mireni.

Comisia specială pentru organizarea bisericeii: *Dr. N. Bălan*, *R. Ciorogar*, *Dr. G. Ciuhandu*, *F. Musta*, *Dr. Iosif Badescu*, *N. Ivan*, din cler; *Dr. V. Moldovan*, *O. Goga*, *Dr. N. Comșa*, *Dr. S. Dragomir*, *V. Goldiș*, *Dr. A. Lazar*, *Dr. I. Marșieu*, *Dr. G. Cosma*, *Dr. P. Corneanu*, *Dr. V. Mercea*, *Dr. G. Dobrin* și *Dr. G. Gârda*, mireni.

Se prezentează apoi rapoartele consistorului mitropolitan, cari se distribuie diferitelor comisii — și apoi se acoardă mai multe concedii.

Anunțându-se ședința proxima pe Marți, 24 Februar n. la orele 3 d. a. ședința se închide la orele 4^{1/2}.

(Va urma)

Recunoaștere alipirii Basarabiei la România.

Conferința dela Londra a recunoscut alipirea Basarabiei la Patria mamă.

Acest act istoric de mare însemnătate, a fost anunțat de d. I. Pelivan, membru al Basarabiei în Conferința din Paris, prin telegrama de mai jos.

Președintele Camerei a anunțat acest fapt în ședința de ieri a Camerei.

Adunarea a primit îmbucurătoare veste cu ovații și aplause prelungite.

Telegrama d-lui I. Pelivan.

Conferința din Londra a recunoscut unirea Basarabiei cu Patria mamă.

Dreptatea cauzei noastre a triumfat, scuturându-și și ultimele urme ale jugului moscovit. Basarabia își are de acum înainte liniștea necesară ca prin muncă încordată să-și asigure dezvoltarea economică și culturală și să contribuie la prosperitatea întregului neam românesc.

În aceste clipe de adevărată sărbătoare, cu inima plină de bucurie, felicit în persoana D-v., Parlamentul României, urându-vă spor și succes în greaua muncă de refacere a puterilor naționale. Trăiască România-Mare. *I. Pelivan.*

Responsul Adunării Deputaților.

D. N. Iorga a trimis d-lui Pelivan, următoarea telegramă, în numele Adunării deputaților:

„Solului fericit al triumfului cauzei, care a fost a sa încă din tinerețea-i de apostol, al Basarabiei desrobite, Camera deputaților, profund mișcată, îi trimete în omagiul său, expresiunea unei recunoștințe supreme, pe care cuvântul omenesc nu-i în stare să-l exprime”.

Evenimentul îmbucurător guvernul l-a adus la cunoștința tuturor autorităților din Tară.

Ciocoism.

Sdrobirea lanțurilor, cari ne-au ținut într'o cumplită robie trupească și sufletească de-o mie de ani, ne-a dat, pe lângă libertatea de-a ne desfășura desăvârșindu-le toate însușirile bune ale rasei noastre, și puțința de-a ne manifesta anumite aptitudini de barbarie primitivă cari, din cauza sărăciei și a împrejurărilor modeste ale vieții noastre trecute, ne zăceau în ascunzătorile tainice ale sufletului și ființei noastre. Gândiți-vă d. p. la lăcomia nebună, cu cari s'au aruncat oamenii noștri în goana hămesită după câștiguri mari, ieftine și grabnice, la numărul mare al comisarilor de alimentație, și a altor slujbași mari și mici al statului, cari au venit în conflict cu codul penal din cauza iubirii nepotolite de... bancnote (argint nu mai este!).

Dar, fără îndoială, cea mai desgustătoare patimă națională, ridicată la suprafață de libertatea deplină, în care ne lefăim de-un an de zile este *ciocoismul*. Modesți advocați de provincie cu familie grea și cu venite puține, cari locuiau cinstiți și bine și cuviincioși în trei camere — iarna când erau lemnele scumpe se mulțumiau și cu două — azi ajunși în urma *norocului*, a întâmplărei sau — presupunem numai — a legăturilor cu alți favoriți ai norocului și întâmplărei, ocupă 15—16 camere luxuoș mobilate, cu balcoane și flori exotice. Aceiași oameni, cari înainte cu un an și jumătate făceau zilnic pe jos drumul de-o jumătate de ceas de-acasă până la tribunal, și altă jumătate de ceas dela tribunal acasă, azi nu știu merge pe jos zece minute. Cine a asistat astă vară la ședințele Marelui Sfat, a putut vedea în fiecare zi înaintea palatului județean, unde se țineau ședințele, o mulțime de automobile, cari așteptau pe domniii miniștri, deși unii din ei locuiau la distanțe de câteva sute de pași.

Într'o după amiază de Iulie, 1919, eram pe peronul gării din Sibiu. Aci am fost martorul următoarei scene pe care-o redau fidel. Doi înalți funcționari de stat la acelaș resort călătoriau cătră Cluj. Unul era cu nevasta, celalalt ducea vre-o patru milioane de lei, bani oficioși. Cel dintâi avea *vagon salon*, celalalt nu avea nici unde-și așeza bastonul, căci pe tren era o îmbulzală extraordinară. Și bietul om avea la el patru milioane de lei, bani oficioși, pe cari trebuia să-i grijască, ca lumina ochilor. Spune șefului — și el era șef dar mai mic —: „uite, dragă nu găseșc nicăiri și chiar de-a-și găsi unul undeva, mă tem să călătoreșc în înghesuiala asta; ști ce duc și mă tem. Bani-i ochiul dracului, Suma e mare și nu îndrănesc...” Șeful cel mai mare umblă dela vagon la vagon, să vadă nu ar putea face cu *autoritatea lui* ceva. Nu se putea. Atunci se îndreaptă cătră cel cu banii: „Ni, vei sta până mâne, vei găsi poate atunci un compartiment ca să poți călători singur în siguranță”. Șeful cel mic: „Uite dragă, îmi vine foarte cu greu să mai pierd o zi; am pierdut destule până am putut ridica banii”. Șeful cel mare prinzându-și nevasta de braț: „Ce să faci? E cu neputință să găsești loc în îmbulzeala asta”. Și șeful urcă mândru, triumfător în vagonul-salon în care călătoria *numai* cu nevasta, iar celalalt se închină respectuos, ia lada cu banii și se reîntoarce în oraș...

Tot în Sibiu. Mă plimbam cu un prietin, din Praga, pe strada Cisnădiei. Pe lângă noi trece un automobil cu viteză nebună. Se oprește înaintea unei prăvălii cunoscute. Când ajungem în dreptul lui, iasă din prăvălie o femeie, urcă în el și chauffeur-ul mână cu aceeaș viteză. Cine-i doamna asta, întreabă prietinul? Bucătăreasa domnului șef de resort X. Acum face cum-părările pentru bucătărie, răspund eu. Prietinul: „este automobilul stăpănu-său?” Răspund: „nu e al resortului”, Prietinul se uită mirat apoi cu un desgust vădit — era român — adauge: „Dacă

un ministru ceh și-ar plimba — nu bucătăreasa, ci copii în automobilul statului, în văzul publicului, acela în decurs de 24 oare ar fi făcut imposibil*.

Era în primăvara anului trecut, Un șef de resort veniă cu trenul personal dela Cluj către Sibiu. Eram și eu în tren. Imbulzeală ca totdeauna. În schimb aveam o întârziere de abia 20 minute, trec 15. 20 și trenul nu pleacă. Călătorii își pierd răbdarea pentrucă în gara aceea trenul se opria abia 5 minute. Oamenii încep a se da jos să-și desmorțiască oasele. Mă dau și eu. Atunci aflu secretul. Domnul șef de resort, care, în lipsa mare de vagoane de transport, și-a dus cu el și automobilul, voia să facă o plimbare prin oraș cu simpatica mașină. Și a și făcut-o! Trenul a trebuit să stea în gară până când au putut fi dat jos automobilul, până și-a terminat d. șef plimbarea și până și-a încărcat mașina iarăși în vagon. Am așteptat aducând imnuri... satanice democrației române. Atunci mi-a venit în minte tãmbălaul, pe care l-a făcut presa ungurească din Budapesta, când trenul accelerat a așteptat într-o gară câteva minute mai mult sosirea lui Tisza, ministrul președinte pe acelea vremuri al Ungariei.

(Va urmă.)

Aviz.

Autorii de cărți didactice sunt avizați să insinue la Casa școalelor în București, în timpul cel mai scurt posibil, cerere însoțită de un tablou cu următoarele date:

1. Ce cărți dorește să tipărească pentru anul școlar viitor.
2. Din câte coale se va compune fiecare carte.
3. În câte exemplare se va tipări cartea — având în vedere pentru cursul primar o ediție de un an, pentru cursul gimnazial de doi ani și pentru cursul liceal (superior) de trei ani.
4. Câte clișee va cuprinde fiecare carte.
5. Câte exemplare s'au tipărit din acestea cărți în anul școlar 1919/20, — înaintând pentru aceasta dovezile necezare și câte exemplare au rămas nevândute din fiecare clasă sau divizie.
6. Numele editorului pentru manualele date în editură.

Toate acestea lămuriri se cer în vederea distribuției hârtiei pe care casa școalelor a adus-o din străinătate numai pentru tipărirea cărților didactice.

Autorii cari nu vor răspunde lămurit la această invitațiune vor perde dreptul de a mai reclama hârtie dela casa școalelor.

Ioșif Moldovan, revizor.

INFORMAȚIUNI.

Parastas. Sâmbăta în 15/28 Febr., la orele 9 a. m. s'a oficiat în catedrala din Sibiu, din partea Prea Sfinției Sale D-lui Episcop *Ioan I. Papp*, asistat de Prea Cuvioșii Lor arhimandriții Dr. Ilarion *Pușcariu*, Dr. Eusebiu *Roșca*, Dr. Ioșif *Badescu* și protopresbiterul Mihail *Lucuța*, un parastas solemn pentru odihna sufletelor adormiților în Domnul, Arhiepiscopi și Mitropoliți *Andrei baron de Șaguna*, *Miron Romanul* și *Ioan Meșianu*, precum și pentru marii mecenai *Emanuil Gozdu* și *Alexandru Lebu*.

Recunoștință veșnică. În urma hotărârii Congresului nostru, o delegație, în frunte cu nou alesul arhiepiscop și mitropolit *Dr. N. Bălan* și alcătuită din deputații congresuali *Dr. N. Comșa*, *Dr. T. Vasinca*, *N. Macrea*, *Dr. I. Pop* și *Dr. I. Papp*, a plecat la Rășinari și în semn de eternă recunoștință a depus o coroană de flori pe mormântul neuitatului arhieru *Șaguna*. S'a oficiat serviciu divin la cavoul dela Rășinari, iar noul arhiepiscop a rostit, cu acest prilej, o vorbire cu adânc efect asupra ascultătorilor, mărturisind că și de aici încolo va merge pe urmele marelui său înaintaș. Părintele E. Cioran a intrunit apoi la o masă pe membrii delegației, care după ameazi s'a înapoiat la Sibiu.

† **Emilia Domocoș, născută Pop**, soția preotului și asesorului consistorial Ștefan Domocoș, din Bratea, a trecut la cele eterne, în 1 Martie n., în etate de 46 ani. Răposata în Domnul este încă o martiră a bandelor săcuesti. Când stăpâneau aceste horde pe valea Crișului repede, a fost ridicată cu forța din pat, în care zăcea după o ope-

rație grea, și alungată din casă. S'a refugiat la Oradea-mare, iar de aici la clinica din Budapesta, unde în loc de vindecare a avut parte de calvarul stăpânirii bolșevice până la eliberarea prin armata română. Reintoarsă, deoarece casa îi era jefuită și devastată, a fost silită a sta în Oradea-mare, unde și-a dat sufletul în mâinile creatorului. A fost așezată spre veșnică odihnă în cimiterul ort. din Bratea, cu mare jale. Transmitem îndureratei familii sincerile noastre condolențe. Odihnească în pace!

PARTEA OFICIALĂ.

384—920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din districtul Consistorului din Arad.

În scopul distribuirii ajutorului de scumpete și adausului familiar pe pătrarul I al anului 1920 (Ianuar—Martie) având lipsă de datele referitoare la preoțime și situația lor familiară după starea dela finea anului 1919, provocăm și îndatorăm onor. preoțime, să înainteze aceste date oficiului protopopesc concernent, imediat după primirea acestui ordin; anume cu stricta observare a dispozițiilor din circulara consistorială de sub Nr. 1740/919 publicată în „Biserica și Școala” Nr. 39/919 și a deslușirilor publicate în circulara de sub Nr. 392/920; iar Prea Onor. Oficii protopopești sunt poftite, să compună — pe baza datelor primite — conspectul general al preoților dimpreună cu datele referitoare la starea lor familiară stabilind pentru fiecare preot în funcțiune ajutorul de scumpete de 300 cor. lunar și adausul familiar pe pătrarul prim al anului curent (Ianuar—Martie) și a-l înainta aici în termen de 8 zile.

Observăm, spre orientare, că — pentru a evita încurcăturile, — distribuirea acestor compoziții se va dispune numai după ce vor intra aici conspectele preoților cu datele familiare și sumele stabilite dela toate oficiile protopresbiterale.

Arad, 25 Februarie (9 Martie) 1920.

Consistorul ort. rom. din Arad.

Nr. 392—920.

Circulară

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din Districtul Consistorului Arădan.

În legătură cu circulara subsemnatului Consistor de datul 24 Septembrie (7 Octombrie) 1919 Nr. 1740/919 publicat în „Biserica și Școala” Nr. 39/919 și în conformitate cu rezoluțiunea Onor. Consiliu Dirigent Nr. 20.040/919, ddt. 21 Ianuarie a. c. în cauza distribuirii adauselor familiare și diferitelor ajutoare, — la cererea unor preoți — dăm spre conformare următoarele deslușiri:

1. După acei copii, cari au ajuns rangul de stegar sau ofițer în armată începând dela acest dat nu mai primesc adaus familiar și nici ajutor de haine.

2. Adausul familiar i-l primește preotul după băiatul său până la finea acelu cvartal, în care copilul a ajuns vârsta de 24 ani.

3. Adausul familiar i-l vor primi în întregime preoții după toți acei copii, cari n'au venit propriu anual, stipendiu, ajutor de întreținere etc. în vâloare de 1200 cor. Având copii întreținere gratuită în vre-un internat sau stipendiu anual de 1200 cor; preoții nu vor putea beneficia de adausul familiar și de ajutorul de haine după acești copii.

4. Preoții militari din armata română primesc conform ordonanței guvern maghiar din anul 1918 Nr. 2500 M. E. jumătate din ajutorul de haine, deci 500 cor., iar soția și copiii lor minori beneficiază în întregime de adausul familiar și de ajutorul de haine. Aceste ajutoare se vor putea însă asemna numai din caz în caz, la cererea celor interesați, având datele din rugare să fie confirmate de protopopul tractual în baza documentelor originale, ce se vor prezenta la vidimarea rugării.

Arad, 25 Februarie (9 Martie) 1920.

Consistorul ort. român din Arad.

Concurse.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante **Beliu**, de clasa II să publică concurs cu termen de alegere la 30 de zile dela prima publicare.

Beneficiul constă din: 1. Pământ parohial de 45 jughere. 2. Drept de pădure 8 jughere catastrale. 3. Intravilanul parohial. 4. Birul dela 130 case câte 30 litre cucuruz sfărmat. 5. Stolele îndătinute. 6. Întregirea dotațiunei dela stat. De locuință până la edificarea casei parohiale să va îngriji preotul ales, având dânsul a provide catehizarea dela școalele din loc fără a putea pretinde pentru aceasta remunerare dela parohie.

Reflectanții au să-și trimită recursele lor adresate comitetului parohial la subscrisul protopop în Girișul negru (Feketegyőrös), având a-se prezenta la sf. bin Beliu, pentru a celebra, ori cânta și predica.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Petru Sârbu*, protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei devenită vacantă în **Ianova**, prin strămutarea părintelui *Melentie Șora* să scrie concurs cu termen de 30 de zile în organul diecezan „Biserica și Școala.”

Beneficiul împreună cu acest post este următorul: 1. Beneficiul sesiunii beneficiate de părintele *Melentie Șora* și extravilanul aparținător. 2. Beneficiul intravilanului de sub Nr. 148 și casa parohială de pe acel intravilan; 3. Stolele legale și birul legal. 4. Eventuala întregire dotațiunii dela stat, pe care însă comuna bisericească n'o asigură.

Parohia este de clasa I (primă), deci dela reflectanți se recere cvalificațiunea preoțească prescrisă pentru astfel de parohii, în cazul însă, când recurenți cvalificați pentru parohii de clasa I (primă) n'ar recurge, să admit și suscep în lista de candidare și recurenți cvalificați pentru parohii de clasa II (a doua), dacă n'ar recurge nici unul de clasa primă.

Alesul va avea să platească toate contribuțiunile publice după beneficiul său. Eventualele reparaturi și susținerea în stare bună a casei parohiale și a supraedificatelor cad asupra parohiei.

Alesul va avea mai departe îndatorirea, să provadă în comun cu ceilalți preoți din comună, catihizațiunea la școalele din loc fără altă remunerațiune, și totodată pe lângă celelalte îndatoriri legate de oficiul său, să obligă a predica regulat.

Reflectanții, cari sunt din altă dieceză, sunt poftiți, ca înainte de a recurge, să prezinte protopopului tractual învoirea în scris a Prea Sfinției Sale D-lui Episcop, de a putea recurge la aceasta parohia.

Rugările de concurs ajustate cu documentele recerute în original vor avea să le prezinte în termenul concursual P. O. Oficiu protopopesc gr. ort. rom. în Timișoara-Fabric și totodată poștește comitetul parohial dela reflectanți, ca cu observarea Ș-lui 32 din Regulamentul pentru parohii să se prezinte în vre-o Duminică ori Sărbătoare în biserica din Ianova, spre a-și arăta desteritatea sa în cele rituale, cântare bisericească și oratoriă.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial din Ianova, ținută la 13/26 Ianuarie 1920.

Comitetul parohial:

În conțelegere cu substitutul protopopesc: *Ioan Plavoșin* m. p., paroh.

—□—

1—3

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: *Liturgică bisericeii ortodoxe române*, ed. III. manual pentru școalele secundare, cu aprobarea Ven. Consistor ort. rom. din Arad. În lipsa arzătoare de manuale pentru învățământul nostru secundar, manualul de față umple un gol mult simțit. Lucrat fiind de un distins membru al clerului nostru cu observarea tuturor cerințelor pedagogice și bisericești, e merit a ușurâ munca catihetilor și a promovâ progresul elevilor. Împodobit cu două ilustrațiuni și eșind de sub tipar într-o formă plăcută și corespunzătoare, îl recomandăm cu căldură D-lor catiheti dela școalele medii precum și publicului creștin și ortodox. — Se poate comandă la *librăria diecezană din Arad*, cu prețul de 7 cor. + 1 cor. pentru porto recomandat.

Cenzurat: *Alexandru T. Stamat* ad.

Redactor responsabil: *Dr. Teodor Botiș*, profesor.